

har kunnet faa, tror jeg, at Skoleraadene uddele Pengene efter ret forskellige Regler, og det kan maaske ogsaa indvirke noget paa, at man i visse Amter maa give langt mindre Understøttelser end i andre Amter. Jeg har saaledes set, at vi i Randers Amt give ringere Understøttelser end i noget som helst andet Amt her i Landet, og det kommer vistnok for en stor Del af, at i Randers Amt er det kun uformuende, der søge derom, medens jeg hører, at der er mange andre Steder, hvor Gaardmands-sønner have Grund til at antage, at de kunne faa nogen Understøttelse og derfor i stor Udstrækning søge, saa at man kan skyde en Mængde ud, hvorved de tilbageværende kunne faa et større Beløb. Hvad der forekommer mig at være Hovedsagen er, at denne Bevilling i Virkeligheden kommer de uformuende til gode rundt omkring i Amterne. Jeg mener selvfølgelig ikke, at en Gaardmands søn skal være afskaaren fra at faa Understøttelse; naar den paagældende er uformuende og ikke vil være i Stand til at betale de med Undervisningen forbundne Udgifter, bør han selvfølgelig have Ret til at søge og faa Understøttelse. Men jeg tror ganske sikkert, at det trænger til at indskræpes, at det virkelig er de uformuende, man vil hjælpe, og at man i højere Grad, end det hidtil har været Tilfældet, skal tage Hensyn til Ansøgnernes Trang.

Ja, hermed tror jeg at have udtalt, hvad jeg kunde ønske at udtale ved denne Sags 1ste Behandling. Vi kunne jo fra de forskellige Sider se ret forskelligt paa Højskolernes Virksomhed og Virkemaade, men jeg tror dog, at man fra alle Sider vilde være glad ved, om vi kunde hjælpe de uformuende Klasser frem til større Oplysning, saa at man kunde faa Selvstændighedsfølelsen og Æresfølelsen stærkere frem blandt dem, faa dem dragne med ind i al offentlig og frugtbar Virksomhed og faa dem dygtiggjorte til deres daglige Gerning.

Berntsen: Jeg er fuldt enig med den ærede foregaaende Taler i den Betragtning, som han gjorde gældende, at de Penge, som Staten hidtil har anvendt til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, ere vel anvendte. Det er min Overbevisning, at Landbruget ikke vilde have staaet paa det Standpunkt, hvorpaa det nu staar her i Landet, hvis man ikke havde haft disse Skoler, der paa saa mangfoldige Maader have haft Indflydelse paa den Befolkning, der er opvokset i den sidste Menneskealder her i Landet. Disse Skoler have jo i en

Række af Aar været et Tvistens Æble baade ude i Landet og her i Tinget, men det glæder mig at se, at i de senere Aar er den stærke Modstand mod Folkehøjskolerne og Landbrugsskolerne stærkt i Aftagende. Det kan ikke andet end interessere alle, der have haft en varm Interesse for den Oplysning, der er udgaaet fra disse Skoler, at se, at det dygtige Arbejde, der er udført paa disse Skoler, vinder større og større Anerkendelse.

Det Forslag, der her foreligger fra den højtærede Ministers Side, tilsigter jo dels en Revision af den bestaaende Lov af 12te April 1892 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, dels indeholder det en Bestemmelse om, at man skal gaa til Oprettelsen af en ny Art af Landbrugsskoler, nemlig to ny Skoler, hvis Hovedformaal skal være at give Undervisning i Landbrugets Biehverv. Hvad nu først angaar Spørgsmaalet om en Revision af den bestaaende Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, saa glæder det mig at se, at den højtærede Kirke- og Undervisningsminister i alt væsentligt har holdt sig paa det Grundlag, der blev skabt for en halv Snes Aar siden ved Loven af 12te April 1892, og at den højtærede Minister har undladt at rejse Spørgsmaal, der den Gang vare brændende, særlig her i Tinget. Jeg behøver jo blot at minde om, hvorledes Sindene bleve satte i Bevægelse, hvorledes jeg den Gang maatte tage en Tørn med den nuværende Minister angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt det skulde være Amtsraadene eller Skoleraadene, der maatte uddele Understøttelsen til trængende Elever. Det interesserer mig nu at se, at den højtærede Minister ikke har rejst dette Spørgsmaal paa ny, men er gaaet ud fra, at Skoleraadene, som efter den Afgørelse, der den Gang fandt Sted, fordele de Midler, der uddeles til trængende Elever, ogsaa fremdeles skulle uddele disse Beløb. De Forandringer i den bestaaende Lov om Statsbidrag til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, som den højtærede Minister har bragt i Forslag, kan jeg i alt væsentligt tiltræde. Jeg har ikke noget imod, at der gøres den Forandring, at enhver ny Skole, der oprettes, skal have vist sin Levedygtighed ved, at den for egne Midler har kunnet bestaa i to Aar, førend den nyder Understøttelse af Staten, da jeg godt kan dele den Betragtning, at eet Aar er for kort et Tidsrum. Vi have jo et tilstrækkeligt Antal Skoler nu her i Landet, og jeg for mit personlige Vedkommende ønsker ikke, at man ved Lovbestemmelser skal gøre no-